

FÖRKLARINGAR

- BRYTNINGSGRÄNS
- VERKSAMHETSOMRÅDE
- 00 HÖRN BEFÄST MED JÄRNRÖR OCH TRÄPÅLE
- 0 POLYGONPUNKT BEFÄST MED JÄRNRÖR OCH TRÄPÅLE
- NYÅRVA MED EKVIDISTANS 2 m
- DBH ○ KÄRNBOVRÄL

HÄNVISNINGAR

ÅTERSTÄLLNINGSPÅN M01-51-02

ANMÄRKNING

KOORDINATSYSTEM : RT 90 25 gm V
HÖLDSYSTEM : LOKALT

KOORDINATLISTA

PKÉPUNKTER

NR	X	Y	Z
1001	7066466,282	1701871,055	28,148
1002	7066443,240	1701856,647	27,824

VERKSAMHETSOMRÅDE

NR	X	Y
1	7066280,1554	1701951,6845
2	7066487,2681	1701840,1753
3	7066569,0000	1701743,0000
4	7066779,7016	1701781,7143
5	7066736,7986	1701950,2144
6	7066763,4584	1701989,0860
7	7066601,1772	1702060,7635
8	7066601,1772	1702134,5693
9	7066758,9789	1702196,7016
10	7066597,1090	1702222,3132
11	7066581,3889	1702222,9257
12	7066398,1135	1702182,2647

BRYTNINGSGRÄDE

NR	X	Y
13	7066425,1793	1701960,8534
14	7066482,5335	1701901,1502
15	7066601,0599	1701887,1343
16	7066750,8714	1702006,0941
17	7066781,1772	1702065,5655
18	7066781,1772	1702128,4197
19	7066745,1772	1702180,5426
20	7066693,6368	1702202,3313
21	7066583,5285	1702202,9141
22	7066416,9032	1702165,9471
23	7066407,9422	1702050,8892

C	ALLMÄN	L-GB	2003-12-04
B	KOMPL MED KÄRNBOVRÄL	L-GB	2003-10-20
A	ALLMÄN	L-GB	2003-10-02
BET	AMT	REVISOR	AMT

SWEROCK AB

BORGRENTAN 7, BOX 148, 501 23 LYCKSELE
TELEFON, TELEFAX 0950 / 264 00

UPPDRAG NR 3030305	RTID AV L-GB	HANDLAGGARE
DATUM 2003-03-18	ANSVARIG ARNE NILSSON	

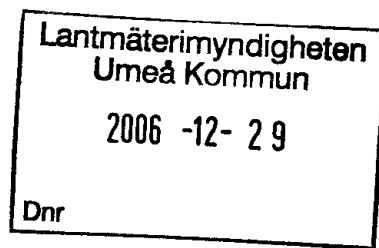
LIMEÅ KOMMUN
HAMMARTORP 11 HÖRNEÅ 8:455

TÄKTPLAN

SKALA 1:4000	NUMMER M01-51-01	1: 20 C
-----------------	---------------------	------------

Länstyrelsen
Västerbotten

Beslut

Datum
2006-12-15

Ärendebeteckning
551-13617-2006

1(16)

Delgivningskvitto

Arkivbeteckning
TDS 80:212

Swerock AB
Box 22284
250 24 HELSINGBORG

Tillstånd till fortsatt och utvidgad täkt av berg inom fastigheterna Hammartorp 1:1 och Hörneå 8:455 i Umeå kommun

(4 bilagor)

Beslut

Länstyrelsen meddelar Swerock AB (bolaget), org nr 556081-3031, tillstånd enligt 9 kap 6 och 8 §§ miljöbalken (1998:808) att t o m **den 30 juni 2013** bedriva fortsatt och utvidgad täkt av berg inom fastigheterna Hammartorp 1:1 och Hörneå 8:455 i Umeå kommun.

Tillståndet gäller för uttag av högst **1 524 899 ton berg och 40 000 ton naturgrus**, varav 1 264 899 ton var kvarvarande mängd från förra tillståndet vid utgången av år 2005, enligt inlämnad produktionsuppgift. Brytningsområdets areal är ca 9,3 Ha och verksamhetsområdets areal är ca 16 Ha. Gränsen för verksamhetsområdet har markerats på täktplanen med en heldragen röd linje.

Länstyrelsen fastställer, enligt 4 kap. 2 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, den årliga avgiften till 12 250 kronor (70 % av 17 500 kronor), beräknad utifrån den tillståndsgivna mängden.

Länstyrelsen förutsätter att verksamheten inte innebär intrång i enskild eller allmän rätt.

Länstyrelsen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen, inkommen 2006-11-10, med kompletteringar inkomna 2006-11-20 och 2006-11-29, som fogats till ansökan.

Länstyrelsen återkallar med stöd av 24 kap 3 § 6 p. miljöbalken, och med giltighet från när detta beslut vunnit laga kraft, tidigare meddelat tillstånd 2003-12-09 (dnr 541-4882-2003).

Tillståndet får omedelbart tas i anspråk.

För tillståndet gäller följande villkor:

Allmänt

1. Om inte annat framgår av nedan angivna villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget uppgett och åtagit sig i ansökan.
2. Personal som arbetar inom täktområdet ska vara väl informerad om betydelsen av innehållet i täkttillståndet. En omgång av täkttillståndet, inklusive bilagor, ska finnas tillgänglig vid verksamhet i täkten och förvaras av platsansvarig.
3. Gränsen för verksamhetsområdet ska under hela tillståndstiden vara utmärkt på väl synligt sätt i terrängen med träpålar med rödmålad topp. Fixpunkter ska finnas redovisade i terrängen och på motsvarande sätt utmärkas med vitmålad påle eller kryss på berg.
4. Täktplan daterad 2006-10-02 ska gälla med de ändringar och förtydliganden som framgår av villkoren nedan.
5. Maximal årlig produktion får uppgå till högst 750 000 ton.

Under brytning

6. Brytningsområdet ska avbanas och efterbehandlas efterhand som arbetet i täkten fortskrider. Vid avbaning ska sådant material som ska användas vid efterbehandlingen läggas upp i ordnade upplag. Materialet ska vid efterbehandlingen bredas ut över området. Efterbehandlingen ska slutföras inom tillståndstiden.
7. På arbetsplatsen ska hållas god ordning. Stubbar och andra trärestorer ska nedkrossas och användas vid efterbehandlingen. Kvarvarande sten ska efter hand nedschaktas inom brytningsområdet. Försliten materiel, skrot och liknande ska omhändertas.
8. Inför uppställning av mobilt kross- och sorteringsverk ska tillsynsmyndigheten informeras i god tid i förväg. I samband med sådan information får tillsynsmyndigheten meddela ytterligare föreskrifter om försiktighetsmått och skyddsåtgärder, om det behövs.
9. Till dess efterbehandling är slutförd ska stängsel finnas uppsatt i terrängen runt brytningsfronten där fallhöjden överstiger 3 meter.
10. Brytning får inte bedrivas djupare än till nivån + 26,3 meter, i enlighet med täktplanen.
11. Verksamheten får bedrivas i form av borrhning, sprängning och skutknackning, helgfri måndag-fredag, kl. 07.00-18.00, och i form av krossning och annan förekommande verksamhet helgfri måndag-

fredag, kl. 06.00-22.00. Om särskilda skäl föreligger får tillsynsmyndigheten medge annan förläggning av arbetstiden.

12. Buller från verksamheten ska begränsas så att det utomhus vid bostäder inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå än följande riktvärden:
50 dBA dagtid (kl 07-18) helgfri måndag-fredag
45 dBA dagtid (kl 07-18) lör-, sön- och helgdag samt kvällstid (kl 18-22)
40 dBA nattetid (kl 22-07)

Om s.k. impulsljud eller s.k. rena toner alstras från verksamheten ska värdena sänkas med 5 dB(A). Momentan ljudnivå nattetid får inte överstiga 55 dBA.

Mätning av buller och bestämning av ekvivalent ljudnivå dBA ska ske i enlighet med Naturvårdsverkets råd och riktlinjer, för närvarande angivna i 1978:5 "Externt industribuller".

13. Bolaget ska vidta nödvändiga åtgärder för att minska risken för att stenkast vid sprängning förekommer utanför verksamhetsområdet.
14. Sprängning får endast ske vid till närboende i förväg meddelade tidpunkter och efter tydlig, hörbar förvarningssignal. Vibrationshastighet till följd av sprängning får inte överskrida riktvärdet 2,5 mm/s i vertikal led, som effektivvärde på bottenvåning i närbelägen bebyggelse. Mätning av vibrationer ska ske i enlighet med Svensk standard SS 460 48 61 "Vibrationer och stöt - Mätning och riktvärden för bedömning av komfort i byggnader".
15. Innan sprängning sker vintertid ska samebyn kontaktas.
16. Luftstöt vågor till följd av sprängning får utomhus vid bebyggelse inte överskrida gränsvärdet 200 Pa (140 dB Lin rel 20 mikroPa) och riktvärdet 60 Pa (130 dB Lin rel 20 mikroPa), uttryckt som frifältsvärde.
17. För att minimera diffus damning ska vid behov körvägar och upplag bevattnas. Lignin får användas.
18. För transporter till och från tälten ska den anlagda skogsbilvägen mellan tält och väg E4 användas. Inga transporter får ske längs den så kallade Håltjärnsvägen. I övrigt ska transporterna ske i enlighet med bolagets åtaganden.
19. Bolaget ska vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra utsläpp av suspenderat material, totalkväve och olja från verksamheten. Anläggningen för sedimentation ska vara ändamålsenligt utförd och

- dimensionerad samt vara utrustad med anordning för effektiv oljeavskiljning.
20. Vatten från krossanläggning och vatten som härrör från dammbekämpning ska tillsammans med eventuellt förorenat dag- och dräneringsvatten passera sedimentationsbassänger före utsläppet i diket vid skogbilvägen i söder.
 21. Regelbunden kontroll av vattenkvalitet och vattentillgång ska ske i sedimentationsbassänger. I utgående vatten från verksamhetsområdet får vid utsläppet i diket, som riktvärde vid enstaka prov, utsläppet av suspenderade ämnen inte överstiga 25 mg/l. Kontrollen ska utföras av provtagare med dokumenterad erfarenhet av liknande provtagningar.
 22. Regelbunden kontroll av vattenkvalitet ska ske av brunnsvattnet som uttas ur vattentäkten som används för verksamhetens behov. Försämrings vattenkvaliteten eller om föroreningar som kan härröra från den gamla avfallsdeponin konstateras ska vattenuttaget avbrytas och saken utredas. Kontrollen ska utföras av provtagare med dokumenterad erfarenhet av liknande provtagningar.
 23. Petroleumprodukter, oljor och andra farliga varor ska förvaras i tank eller liknande med invallning/tråg som rymmer hela tankens volym. Det ska finnas regnskydd över tanken som hindrar nederbörd från att fylla invallningen/tråget. Dubbelmantlad tank och tank med inbyggd invallning får ersätta invallning/tråg. Tanken ska vara försedd med påkörningsskydd. Mängder och förvaring av varor och kemikalier ska journalföras. Tankar och förvaringsutrymmen ska kontrolleras regelbundet.
 24. All hantering av farliga varor, som exempelvis tankning, får endast ske på hårdjord och tät yta så att eventuellt spill kan samlas upp.
 25. På arbetsplatsen ska finnas saneringsutrustning (Absol eller annat absorptionsmedel med motsvarande funktion) för beredskap i händelse av läckage av bränsle och olja från fordon och maskiner.
 26. Spill av olja, oljehaltigt avfall och liknande ska samlas upp. Det betraktas som farligt avfall och ska förvaras väl skyddat, transporteras av godkänd transportör och slutligt omhändertas av godkänd omhändertagare. Mängder farligt avfall och transportör ska journalföras.
 27. Inträffar haveri eller driftstörningar som kan leda till olägenheter för människors hälsa eller miljön ska verksamheten omedelbart avbrytas och kommunens räddningstjänst samt tillsynsmyndigheten kontaktas.

28. Endast rena jord- och schaktmassor får användas i efterbehandlings- syfte. Införsel av sådana massor till verksamhetsområdet ska redovi- sas till tillsynsmyndigheten i god tid innan.

Efter brytning

29. Brytningsområdets slänter får inte ges en brantare lutning än 1:3. Slänterna ska vara stabila och avrundas mjukt vid släntrön och slänthot samt i övrigt mjukt anpassas till angränsande terräng.
30. Eventuella upplag av bearbetat material ska vara borttransporterade vid tillståndstidens utgång.
31. Täkten ska som en del av efterbehandlingen i enlighet med ovanstående villkor planteras med skog. Ifall förhållandena är för ogynn- samma för att vegetation ska etableras på ett tillfredsställande sätt i täktområdet enbart med hjälp av skogsplantering av tall, ska täktom- rådet även besås med gräs.

Sedan täktarbetet avslutats och efterbehandlingen enligt ovan angivna vill- kor verkställt ska anmälan omedelbart ske till tillsynsmyndigheten för be- siktningsmyndigheten.

Om verksamheten avslutas innan tillståndstidens utgång ska anmälan om detta göras till Länsstyrelsen.

Om Ni vill överlåta tillståndet till någon annan ska detta rapporteras skriftli- gen till Länsstyrelsen. Ni är ansvarig för täktverksamheten tills Länsstyrel- sen har godkänt övertagandet.

Enligt 5 § förordningen (1998:904) om täkter etc. föreligger uppgiftsskyl- dighet beträffande dels vem som vid varje tidpunkt är exploatör av täkten, dels produktionen av bl.a. berg, sten, grus, sand och morän. Exploatörsupp- gift ska lämnas till Länsstyrelsen genast vid varje förändring medan produk- tionsuppgift av berg ska lämnas senast den 28 februari varje år.

Med stöd av 22 kap 25 § miljöbalken överlåter Länsstyrelsen åt tillsyns- myndigheten att fastställa de villkor som kan behövas rörande krossning (villkor 8), att medge annan förläggning av arbetstiden om det är lämpligt (villkor 11) och att fastställa de villkor som kan behövas angående införsel av rena massor (villkor 28).

En av Länsstyrelsen godkänd säkerhet på 900 000 kronor har ställts för att i detta beslut meddelade villkor uppfylls. Länsstyrelsen kan ompröva den ställda säkerheten, om den anses otillräcklig.

Motivering

Samråd enligt 6 kap 4 och 5 §§ miljöbalken bedöms ha skett på ett godtagbart sätt. Verksamheten innebär fortsatt och utökad bergtäkt inom ett område som är påverkat av tidigare exploatering sedan 2004.

Naturvård, lokalisering och utformning

Den fortsatta brytningen innebär förändring av landskapsbilden även om insynen i täktområdet är begränsad. Området är dock redan påverkat genom tidigare exploatering och utvidgningen innebär att brytning sker genom att täktbotten sänks med 2 meter. Täkten ligger strategiskt för behov och önskad kvalitet vid byggandet av Botniabanan. Länsstyrelsen ser positivt på att bergmaterial används i stället för naturgrus.

Området har inga kända natur- eller kulturvärden. Inom området har heller inga kända lokaler av speciellt intresse med avseende på växt- eller djurliv påträffats. Vapstens Sameby har inga erinringar mot planerad verksamhet. Dessutom kommer området att vara stängslat så att inga fallolyckor kan ske.

Miljöskydd

Genom att begränsa arbetstiden förebyggs störningar från verksamheten och därmed konsekvenserna, särskilt för det rörliga friluftslivet, i form av bl.a. buller, vibrationer och damning. Länsstyrelsen bedömer att det är motiverat att de bulleralstrande momenten borming, sprängning och skutknackning endast får bedrivas helgfri, måndag - fredag, kl. 07.00-18.00. Övrig verksamhet bedöms kunna bedrivas helgfri måndag - fredag kl. 06:00-22:00 utan risk för betydande miljöstörningar. Länsstyrelsen finner det lämpligt att delegera till tillsynsmyndigheten att medge annan förläggning av arbetstiden, villkor rörande krossning och sortering samt införsel av rena massor, om särskilda skäl föreligger.

Människan registrerar vibrationer vid mycket låga vibrationshastigheter, ca 0,1-0,3 mm/s uttryckt som effektivvärde, vid de låga frekvenser som alstras vid sprängning. Vid framtagandet av riktvärden för miljö kvalitet när det gäller vibrationer från spårbunden trafik, som har likartad frekvensfördelning som vid sprängning, har Banverket och Naturvårdsverket också betonat att känseltröskeln är den enda säkra gränsen om man vill undvika störande vibrationer. Länsstyrelsen anser att villkor om riktvärden för vibrationer vid sprängning, vid prövning av verksamhet enligt miljöbalken, bör utgå från hygienisk bedömning av komfortvärden och inte från risk för teknisk skada på fast egendom. Med tanke på det stora avståndet till närmaste bebodda hus bedömer Länsstyrelsen att bolaget, trots den planerade verksamhetens stora omfattning, utan större tekniska och ekonomiska svårigheter bör klara det föreskrivna vibrationsvillkoret.

Länsstyrelsen anser att det är befogat med särskild och regelbunden kontroll av att den angränsande avfallsdeponin inte påverkas av det planerade berguttaget. Detta ställningstagande stöds av försiktighetsprincipen i 2 kap. miljöbalken samt av det faktum att dokumentation om deponin, dess innehåll och eventuella miljöpåverkan helt saknas. Bolaget måste därför se till att risken för utläckage från deponin till verksamhetsområdet för täkten minimeras. Bevattningsvatten, som via bergsborrad brunn tas ut från sprickzoner i närområdet, ska kontrolleras regelbundet innan det används.

Med hänsyn tagen till bolagets önskemål om att effektivisera krossningen medger Länsstyrelsen att krossning får ske vardagar, måndag-fredag, kl. 06.00-22.00. Även övrig verksamhet, utom borring, sprängning och skutknackning, bedöms kunna bedrivas vardagar måndag-fredag, kl. 06.00-22.00 utan risk för betydande miljöstörningar.

För att förebygga problem med utsläpp av suspenderat material, särskilt i samband med snösmältning och kraftiga regn, anser Länsstyrelsen att sedimentationsbassänger behövs inom verksamhetsområdet. Sedimentationsbassängerna fyller även en viktig funktion för att fånga upp kväveläckage från sprängningarna som lakas ut i vattnet.

Bolaget redovisar att kring 20 salvor per år kan komma att krävas i samband med sprängning och att varje salva motsvarar ca 25 000 ton. Detta skulle enligt Länsstyrelsens beräkning innebära att det vid en maximal produktion om 750 000 ton per år, krävs 30 salvor.

Länsstyrelsen tillåter inte med stöd av 2 kap 6 § miljöbalken saltning som dammbekämpning, då detta kan leda till negativ påverkan av grundvattnen, vegetation och våtmarker. Bolaget har inte visat att andra åtgärder är otillräckliga.

Med rena jord- och schaktmassor i villkor 28 avses, enligt Länsstyrelsen, massor som klarar kriterierna för "känslig markanvändning" enligt Naturvårdsverkets generella riktvärden för förorenad mark.

Övriga villkor kan anses vara normala för denna typ av verksamhet.

Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen, med hänsyn till föreskrivna villkor, att hinder inte föreligger utifrån miljöbalkens mål i 1 kap, de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap, de grundläggande hushållningsbestämmelserna i 3 kap. eller den särskilda behovsprövningen enligt 9 kap. 6 a § i miljöbalken, för planerat uttag och förädling av berg. Lokalisering och omfattning är godtagbar. Ansökan ska därför bifallas.

Länsstyrelsen godtar de skäl bolaget framfört för att omedelbart få ta tillståndet i anspråk.

Ansökan

Av Swerock AB:s (bolaget) beskrivning av projektet framgår i huvudsak följande:

Bolaget har ansökt om att inom rubricerad fastighet få bedriva fortsatt och utvidgad bergtäkt till 2013-06-30. Utvidgningen uppgår till 300 000 ton. Brytning i bergtäkten sker i huvudsak mot öster och utvidgningen innebär en sänkning av täktbotten med ca 2 m ned till en täktbotten på + 26,3 m, vilket ger en maximal pallhöjd på ca 11 m. Verksamhetsområdets areal är ca 16 Ha och brytningsområdets 9,3 Ha. All brytning kommer att ske över grundvattenytan. Närmaste bebyggelse finns vid byn Hörneå, ca 1,0 km sydsydost om befintlig täkt, samt vid byn Bumyrbacken, ca 1,2 km sydsydväst om befintlig täkt.

Enligt bolaget undersöktes bergkvaliten i täkten inför senaste provningen år 2002/2003. Berget utgörs av fyra bergarter. Den vanligast förekommande är en mörkgrå medelkornig, svagt förskiffrad, glimmerlik "granit" (granitiserad gnejs). Den näst vanligaste utgörs av en ljusgrå till rödgrå, fint medelkornig, massformig, svagt småporfyrisk, relativt homogen granit. Dessa två är de dominerande bergarterna. Mindre vanligt förekommande är en mörkgrå, finkornig sedimentgnejs. Utöver de tidigare nämnda finns det 0,1 till 1 m breda pegmatitgångar. Dessa gångar finns i de övriga bergarterna. Kvaliteten har under brytningen funnit hålla tillräckligt bra kvalitet för att kunna producera makadamballast klass 1 och ballast till asfalt.

Verksamhet i täkten kommer i huvudsak att bestå av avbaning, borring, sprängning, krossning, sortering, tvättning samt lagring, lastning och uttransport. Brytning kommer endast att bedrivas inom brytningsområdet. Övrig verksamhet kommer att ske inom verksamhetsområdet. Planerad produktion anges till mellan 750 000 ton/år vid maximalproduktion och 500 000 ton/år vid normal produktion. För utökningen av 300 000 ton behövs 12 salvor vilket motsvarar 25 000 ton/salva. Bolaget gör bedömningen att upp till 20 salvor kan komma att ske per år för hela verksamheten men bolaget uppger samtidigt att siffran är osäker pga t ex bergets beskaffenhet och kommande släntsprängningar. För en salva om 25 000 ton används ca 5 000 kg sprängämne. Detta skulle innebära ett kväveläckage på mellan 1 till 5 kg per salva. Totala kväveläckaget för utvidgningen om 300 000 ton uppgår till 12-60 kg. Krossning och sortering kommer att ske kontinuerligt. Under året kommer produktionen att stå stilla mellan 4 till 8 veckor pga semester och underhållsarbeten. Förkrossen följer stufen allteftersom produktionen fortskrider. I dagsläget står efterkross, sorteringsverk och tvätt uppställda så att bullret dämpas av upplag. Bullret dämpas till viss del mot söder tack vare upplag och stuffkant. Bolaget bedömer att upplagen som kommer att hanteras inom täkten kommer att innebära att merparten av tiden som krossning sker i täkten finns det en bullerskärm mot byn Hörneå. Verksamheten planeras i huvudsak att bedrivas mellan 06:00-22:00 vardagar. Borring skutknackning och sprängning kommer endast att ske mellan

07:00 och 18:00 måndag till fredag. Angående tvättning har bolaget uppgett att det sker endast då då temperaturen visar plus. Ca 25-35 % av den totala volymen tvättas. Bolaget uppger att bevattning och saltning kommer att användas för dammbekämpning längs transportväg. Länsstyrelsen har meddelat att Länsstyrelsen normalt inte godtar saltning. Bolaget har därefter uppgett att eftersom det inte finns några kända dricksvattenbrunnar i närområdet, att närliggande väg E4 saltas samt att de flesta skogsbilvägar i området saltas så borde saltning tillåtas.

Beträffande transporter anger bolaget att de kommer att ske via befintlig enskild skogsbilväg mot syd till väg E4 och därefter till olika avnämare. Transporttider och tillfällen kommer att styras av intensiteten i byggandet av Botniabanan. Trafikintensiteten är i dagsläget svår att förutsäga. Utkörning av mindre mängder kan komma att ske sporadiskt mellan intensiva leveransperioder. Maximalt kommer ca 200 lastbilar med släp att köra ut material från tälten per dygn.

I norra delarna av upplagsplanerna går en grundvattendelare. Delar av tälten avvattnas mot bäcken i norr och de östra delarna av tälten avvattnas mot samma bäck i öster. Tvättvattnet och infiltrationsdammarna ligger i en del av avrinningsområde som avvattnas mot söder. Tältbotten inom det fördjupade området kommer att variera från +27,0 meter i den norra delen av tälten till +26,3 meter i höjd med brytområdespunkt 21 för att sedan öka till +26,5 meter i tälstens södra del. Ungefär vid punkt 21 kommer berget att knäckas i samband med efterbehandlingen och ge eventuellt ansamlad ytvatten möjlighet att diffust rinna ner mot bäcken öster om verksamhetsområdet.

Efterbehandling kommer att utföras successivt på de områden där vidare brytning inte kommer att ske. Efterbehandling av området innebär släntning till en maximal lutning på 1:3. Efter släntning kommer de avbaningsmassor som finns tillgängliga att läggas ut i slänterna. Den efterbehandlade tälten kommer att planteras med tall.

Vid den sökta bergtälten planeras det att främst producera material till byggandet av Botniabanan. Utöver detta kommer även ballast till vägar och andra infrastrukturprojekt att framställas enligt bolaget.

Bolaget har hållit samråd med Länsstyrelsen, Umeå kommun - miljökontoret, Vapstens Sameby och markägaren Holmen skog. Inga erinringar har framkommit mot planerad verksamhet. Information om planerad verksamheten annonserades i Västerbottens Folkblad och Västerbottens Kuriren 2006-09-02, men inga synpunkter lämnades.

Bolaget har yrkat om verkställighet med motivering att tälten redan är i bruk med giltigt tillstånd, att ingen ny mark kommer att tas i anspråk samt att under tre veckor under denna tid på året kan mycket hända vädermässigt som försvårar eller omöjliggör en rationell drift i tälten.

Miljökonsekvensbeskrivning

Av bolagets beskrivning av miljökonsekvenserna framgår i huvudsak följande:

Lokalisering och utformning

Täkten är belägen ca 1,7 km nordväst om E4 i höjd med Hörnefors samhälle, Umeå kommun. Avståndet till allmän väg (E4) är ca 2 km. Utvidgningen av befintlig täkt kommer att ske genom fördjupning av täkten inom en del av befintligt brytområde. Täkten omfattar ett relativt lågt berg inom ett flackt område 2 km nordnordväst om Hörnefors. En befintlig skogsbilväg går in mot det planerade täktområdet från sydost. Området där botten i täkten planeras att sänkas ligger i den östra delen av brytningsområdet. Nord och nordväst om täkten finns en gammal deponi där Umeå kommun har deponerat bygg- och rivningsavfall samt latrin.

Naturvård, kulturmiljövård och rennäring

Inom närområdet har inga kända lokaler av speciellt intresse med avseende på växt- eller djurliv påträffats. Däremot finns enligt Skogsstyrelsens planeringsunderlag Skogens pärlor, en skyddsvärd sumpskog söder om befintlig täkt. Bolaget bedömer dock att verksamheten, med skyddsåtgärder, inte kommer att påverka sumpskogen. Ett mindre vattendrag rinner norr och öster om verksamhetsområdet. Kortaste avståndet mellan verksamhetsområdet och bäcken är ca 110 m öster om verksamhetsområdet. Mellan täkten och bäcken består marken av ett skogsområde och sedan ett sankare myrområde invid bäcken.

Ingen ytterligare mark kommer att tas i anspråk i och med sökt utökning därför bedöms eventuella fornlämningar inte komma att bli påverkade. I samband med senaste prövningen redovisades en arkeologisk utredning som genomfördes under 1999. Bolaget uppger att utredaren hittade inga spår av förhistorisk aktivitet.

Påverkan på det rörliga friluftslivet kommer att uppstå när verksamhet pågår i täkten. Dock är såväl det fasta som det rörliga friluftslivet sparsamt i täktens närområde. Det är tveksamt om motorkrosskörning kan räknas till det rörliga friluftslivet, men krosskörning förekommer på och omkring den gamla deponin.

Vapstens sameby har vid samråden framfört att planerad verksamhet kan godtas under förutsättning att kontakt tas med samebyn innan sprängning vintertid, vilket bolaget också åtagit sig att göra. Samebyn använder aktuellt område för bete vintertid. Med de skyddsåtgärder som planeras rörande fallrisk så har samebyn inget ytterligare att invända.

Miljöskydd

Den främsta miljökonsekvensen som kommer av verksamheten är buller från sprängning, maskiner och transportfordon. En annan viktig del med utformningen av täkten är verksamhetens eventuella påverkan på grundvatt-
net i området och då främst strömningsriktningarna. Företagets avsikt har varit att utforma täktverksamheten så att konsekvenserna blir så små som möjligt.

Enligt uppgifter från DynoNobel ligger läckaget av totalkväve till mark och vatten från sprängmedel på mellan ca 1 gram till ca 5 gram per kilogram sprängmedel. Vid losshållning av 25 000 ton berg används ca 5 000 kg sprängmedel. Detta skulle innebära ett kväveläckage på mellan 1 till 5 kg per salva. Utökningen omfattar 300 000 ton berg vilket kommer att losshållas med ca 12 salvor. Totala kväveläckaget till mark och vatten blir då 12 till 60 kg totalkväve. Det stora spannet beror på att kväveutsläppet varierar kraftigt mellan olika sprängmedel. Det faktiska värdet torde hamna mellan dessa värden.

I samband med främst sprängningar uppkommer vibrationer i mark och berg, samt luftstöt vågor. Det stora avståndet till bebyggelse innebär att markvibrationer avtar och risk för skador på husgrunder och liknande ej föreligger, ej heller torde de bli kännbara för de boende, enligt bolaget. Luftstöt vågens utbredning och intensitet vid sprängning kan från ett tillfälle till ett annat visa stora variationer, beroende på olika faktorer såsom väderförhållanden, vindriktning mm. Människor och djur som befinner sig i närheten kan komma att känna vibrationer och luftstöt vågor vid sprängning och eventuellt uppleva obehag.

Mätningar har gjorts vid ett antal tillfällen. Värdena har vid samtliga tillfällen varit väldigt låga. Markvibrationerna har uppmätts vid ett flertal tillfällen och vid olika fastigheter. Hösta markvibrationsvärdet har varit 0,31 mm/s (Hörneå 7:49, 2005-04-21) och högsta värdet på luftstöt vågen har uppmätts till 22,5 Pa (Hörneå 7:49, 2006-02-22).

Buller har mätts vid de närmaste bostadshusen 2004-11-19. De i villkoren stipulerade värdena innehölls. Högsta uppmätta bullervärde var 39 dB(A). Verksamheten har efter mättillfället dessutom skärmats av upplag och brytfront så buller situationen torde vara än bättre idag. Sökt utökning kommer dessutom att innebära att verksamheten skärmas i större utsträckning än idag.

Damm och stoft uppstår vid borning, sortering, krossning, lastning, körning, och transporter ut från täkten vid torr väderlek. Bästa metoderna för att minimera damning är användande av filter samt vatten. Till följd av lokaliseringen samt planerade dammbekämpningsåtgärder bedömer bolaget att damning inte kommer att utgöra något problem för vare sig närboende eller friluftsliv.

Avvattnings från täktområdet sker via sedimentationsbassänger i områdets södra del. I och med att täktbotten kommer att sänkas i och med denna ansökan om utökning av täkten blir frågan om grundvatten och grundvattenrörelser i området av största vikt. Dessutom kan en påverkan på grundvattenrörelserna i området leda till en förändring av förutsättningarna för en ev. spridning av lakvatten från deponin som ligger norr om täkten.

Umeå kommun har genom anlita konsult, Sweco Viak, undersökt om deponin norr om täkten har gett upphov till något lakvatten samt om det föreligger någon spridning av detsamma. Första utredningen gjordes 1996 och en uppföljande utredning gjordes hösten 2004. Båda undersökningarna kom fram till samma resultat. Påverkan på grundvattnet är liten till måttlig. Störst påverkan uppvisar grundvattnet norr om deponin invid bäcken som går norr och öster om deponin och täkten.

Utifrån de inmätta grundvattennivåerna samt Swecos bedömning av indelningen av grundvattenavrinningen i området så gör Swerock bedömningen att ev. lakvatten från deponin inte kommer att komma in i täkten. Bolagets bedömning är att uttaget inte kommer att påverka avrinningen av grundvattnet som sker i området. En mindre förändring av ytavrinningen i området kommer att ske i och med planerad täktbottensänkning. Förändring är i det närmaste minimal. Delar av täkten inom vilken ytvattnet avrann åt väster kommer efter täktbottensänkning att avrinna åt öster. Skulle lakvatten från deponin tränga in mot den sänkta delen av täkten kommer det vattnet att hamna i samma bäck som idag, bara något nerströms. Bolaget har bedömt att utökningen inte påverkar grundvattenytans nivå runt brytningsområdet till följd av ett sänkt hydrauliskt tryck.

Bolaget redovisar sammantaget beträffande skyddsåtgärder och försiktighetsmått bl.a. att sprängning kommer att föregås av varning i form av ljudsignal och vakter kommer att placeras ut runt riskområdet. Vatten kommer att användas för dammbindning. Tvättning av maskiner kommer inte förekomma inom täktområdet. Maskiner kommer, där så är möjligt, att förses med miljöanpassade oljor och drivas med MK1 diesel. Petroleumprodukter ska förvaras i godkända och tankar och cisterner. Oljebyten ska inte utföras annat än i undantagsfall. Påfyllning av drivmedel och oljor ska ske på därför speciellt anpassade platser där eventuellt spill snabbt kan omhändertas, saneringsutrustning ska finnas inom verksamhetsområdet när verksamhet pågår och reparationer eller andra farliga arbeten ska utföras på särskild iordningställd eller anvisad plats. Avfall kommer att samlas upp och borttransporteras. Bolaget ska kontinuerligt informera och utbilda egen och underentreprenörers personal.

Alternativ lokalisering, utformning och nollalternativ

Nollalternativet består enligt bolaget i att inte bryta och förädla den utökade mängden berg. Alternativet innebär att påverkan på miljön i och kring området ev. kan bli något mindre. Globalt innebär det större miljöpåverkan av

transporter om material måste transporteras lång väg. Detta alternativ kan i förlängningen innebära nyetablering av täkt på annan plats för att försörja Botniabanebygget med material. Ett nollalternativ torde även leda till att materialförsörjningen i området inte kan tryggas på ett ekonomiskt försvarbart sätt.

Tre olika alternativ har undersökts av bolaget varav den sökta utvidgningen är en av dessa tre: 1) Utvidgning av brytområdet norr om täkten. Detta område ingick i ansökan 2002/2003 men togs bort dels pga. felaktig mängd i annonseringen av utökade samrådet dels pga. att Länsstyrelsen ansåg att det behövdes en skyddszon mot bäcken norr om täkten. 2) "Ny" täkt norr om befintligt verksamhetsområde. Detta område har prövats av Länsstyrelsen i beslut 2001-04-17. Länsstyrelsen gav då Swerock tillstånd till uttag av 199 000 ton. 3) Fördjupning av befintlig täktbotten inom östra delen av brytområdet.

Alternativ lokalisering till föreslagen bergtäktverksamhet har undersökts men förkastats av bolaget ur natursynpunkt. Vid en samlad bedömning av verksamheten väger behovet av material i området samt närhet till avsättningsområdena tungt. Verksamheten planeras även att bedrivas där bergmaterialet är av lämplig kvalitet samt på en plats som ligger relativt långt från bebyggelse och inte torde påverka friluftsliv eller djurliv nämnvärt, samt sedan tidigare är påverkad av täktverksamhet, vilket talar för täktlokaliserings fördel.

Jämfört med naturgrus ska berg prioriteras i enlighet med de svenska miljömålen. Bolaget har satt upp ett övergripande miljömål, att "Minska miljöbelastningen från förbrukning av naturresurser". På regional nivå har detta övergripande miljömål bl.a. brutits ner till; "Minska naturgrusförbrukningen", aktiviteter för att nå detta mål är att öka försäljningen av berg- och moränmaterial.

Tidigare beslut

Länsstyrelsen meddelade 2003-12-09 (dnr 541-4882-2003) Swerock AB tillstånd enligt miljöbalken till brytning av 1 500 000 ton berg inom rubricerad fastighet. Tillståndet gäller t.o.m. 2013-06-30. Länsstyrelsen meddelade 2005-09-02 ändring av tillstånd till att gälla 40 000 ton naturgrus och 1 460 000 ton berg (dnr 541-8989-2005).

Samråd, handläggning, remisser m.m.

Länsstyrelsen underrättade 2006-09-21 bolaget vid samråd, om att planerad täktverksamhet ska antas medföra betydande miljöpåverkan enligt 6 kap 4 § miljöbalken och 3 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar.

Bolaget inkom därefter 2006-10-11 med ansökan och MKB. Efter en kompletteringsrunda kungjordes ärendet 2006-11-10.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i yttrande som inkom 2006-10-24 inte haft några erinringar mot planerad verksamhet, men vill att villkorsformulering i gällande tillstånd när det gäller uppställande av kross- och sorteringsverk ska vara; ... tillsynsmyndigheten ska "informerar" istället för att "anmälan ska ske"...

Bolaget har beretts tillfälle att yttra sig över täktavgiften och inte haft några erinringar.

Gällande bestämmelser m.m.

För täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord eller andra jordarter för annat ändamål än markinnehavarens husbehov krävs tillstånd enligt 9 kap. 6 och 8 §§ miljöbalken (1998:808) samt 5 § i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd jämfört med punkt 14.2-0 B i bilagan till förordningen.

Enligt 6 kap. 9 § miljöbalken ska den myndighet som ska pröva ansökan där det krävs en miljökonsekvensbeskrivning i samband med avgörandet av ärendet ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken.

Enligt 9 kap. 6 a § ska vid prövning av en ansökan om tillstånd till täkt behovet av det material som kan utvinnas vägas mot de skador på djur- och växtlivet och på miljön i övrigt som täkten kan befaras orsaka. Tillstånd får inte lämnas till en täkt som kan befaras försämra livsbetingelserna för någon djur- eller växtart som är hotad, sällsynt eller i övrigt hänsynskrävande.

Enligt 2 kap. 1 § miljöbalken ska alla som bedriver en verksamhet som kräver tillstånd enligt miljöbalken kunna visa att de förpliktelser som följer av de allmänna hänsynsreglerna i samma kapitel iakttas.

Enligt 22 kap 28 § miljöbalken får Länsstyrelsen, när det finns skäl till det, förordna att tillståndet till en verksamhet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Täktavgift fastställs enligt förordning om avgifter för prövning och tillsyn (1998:940).

Tillståndsmyndigheten får enligt 24 kap 3 § miljöbalken, 6 p återkalla tillstånd, om ett nytt tillstånd ersätter ett tidigare tillstånd.

Information

Länsstyrelsen erinrar om att meddelat tillstånd enligt miljöbalken inte befriar från skyldighet att iaktta vad som i annan författning föreskrivits om den verksamhet som omfattas av tillståndet.

Villkoren kan enligt 24 kap 5 § pkt 5 miljöbalken komma att ändras om det genom verksamheten uppkommit en olägenhet av någon betydelse som inte förutsågs när verksamheten tilläts.

Ändringar av tåktens utformning eller i verksamheten får inte ske utan att tillsynsmyndigheten i god tid underrättats. Tillsynsmyndigheten prövar om ändringarna kräver anmälan eller om tillstånd måste sökas.

Enligt 26 kap. 19 § miljöbalken ska den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverkan på miljön, fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar.

Den som bedriver tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet ska senast den 31 mars varje år lämna en miljörapport till tillsynsmyndigheten enligt 26 kap 20 § miljöbalken.

Borttransport och slutligt omhändertagande av farligt avfall regleras i avfallsförordningen (2001:1063).

Skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor föreskrivs i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd, NFS 2003:24.

Tillsynsmyndighet är för närvarande Miljö- och hälsoskyddsnämnden.

I detta ärende har Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen beslutat med Håkan Törnström, ordförande och Erland Sköllerhorn, miljöakkunnig. Föredragande har varit Camilla Jonsson.

Beslutet kan överklagas hos Miljödomstolen, Umeå tingsrätt, se bilaga.

Håkan Törnström

Erland Sköllerhorn

Bilagor

Täktverksamhet, allmänna skyldigheter
Översiktskarta
Täktplan
Hur man överklagar

Kopia till

Umeå kommun, Stadsledningskontoret + kungörelse, bevis emotses
Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Umeå kommun + kartor
Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm + kungörelse + översiktskarta
Vägverket Region Norr, Box 809, 971 25 Luleå + översiktskarta
Lantmäterimyndigheten Umeå kommun + översiktskarta + täktplan

Kopia utan bilagor till

Swerock AB, Box 3035, 903 02 UMEÅ
Skattemyndigheten i Luleå, 971 82 Luleå
Rätts, Håkan T
Rätts, Anna S
Miljöskydd, Erland S
Miljöskydd, Camilla J

SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET
Geografisk information - Planregistrering

ÄRENDEBLAD
PNR

Arkivnr: 2480K-P 07/62
Dnr: /07/303

Handläggare:
SigBritt Åhlin

Regdatum: 2007-03-08

Registrering av åtgärder:
Fortsatt och utvidgad bergtäkt, Hammartorp 1:1 och Hörneå 8:455

Information: Registerkarta -UMEÅ

Berörda fastigheter:
HAMMARTORP 1:1
HÖRNEÅ 8:455

HÄNDELSER I ÄRENDET

2006-12-15	BD	Beslutsdatum
2013-06-30	GT	Genomförandetid t o m
2007-02-21	PB	Inlagd i ACM